

Rapport från Sveriges Konstföreningars distriktsledarkonferens

21 - 22 oktober 2017

Konstepidemin, Göteborg

av Linda Jarlskog, ordförande för Skånedistriktet

Förbundsordförande **Ann-Christin Nykvist** öppnade årets distriktsledarkonferens med allmän och aktuell information. Vi fick veta hur *Sveriges Konstföreningar* finansieras och vilka ansökningar om bidrag som ligger inne. Ann-Christin informerade även om att *Sveriges Konstföreningar* fortsätter att söka medverkanersättning från Kulturrådet så att konstföreningarna ska kunna betala konstnärer ersättning även för deras arbete i anslutning till utställningar. En annan nyhet var att området *Bild och Form* är på väg in i kultursamverkansmodellen.

Därefter presenterade förbundschef **Greta Burman** dagarnas program. Sedan fick vi höra om *Konstepidemin*.

Det var **Mona Wallström** som stod för presentationen.

Mona, som jobbar med den övergripande verksamheten vid Konstepidemin, berättade att namnet har sitt ursprung i att området härbärgerat ett epidemisjukhus. Då man inte längre behövde epidemisjukhus från mitten av 60-talet

blev lokalerna tomma. Så småningom blev patientsalarna konstateljéer. Idag finns det ungefär 120 ateljéer. Konstepidemin har även teatrar, musikteatergrupper och en liten inspelningsstudio. Konstepidemin har även ett residensprogram med fem gästateljéer, en jazzklubb och en årlig internationell spelmansstämma. Då kommer folkmusiker från hela världen. Vidare finns det också ett galleri och rum för att visa konstprojekt. I det ena rummet, Bageriet, kan man se processer som hur konstverk eller teaterprojekt växer fram. Konstepidemin har aktiviteter för barn och ungdomar. Då är konstnärer mentorer. Alla vernissager är en under en epidemilördag och då är också en ateljé öppen som fungerar som workshop för besökare. Konstepidemin har regionalt och statligt stöd. De har utbyten med andra orter och olika samarbetspartners. Två av dem är *IASPIS* och *Residens Angered*. Då och då har de *Öppet hus*. Då öppnar konstnärerna sina ateljéer och så finns det många aktiviteter. En sådan dag blir 2 juni 2018.

Nästa talare var återigen **Greta Burman**. Hon talade om *Regionala och statliga bidrag*.

Greta inledde med *samverkansmodellen*, där statliga bidrag sedan 2008 delas ut via regionerna. Det mesta går till institutionerna men även distrikten kan söka vissa av bidragen. En förutsättning för att regionerna ska få del av de statliga medlen är att de skriver en treårig kulturplan. Den reglerar sedan hur både de statliga bidragen och regionala medel till kultur ska användas de kommande tre åren. Det är därför jätteviktigt att både distrikten och enskilda konstföreningar finns omskrivna i den. Därför är det viktigt att distrikten har koll på för vilken period det egna distriktets kulturplan gäller

En härlig upplevelse på Konstepidemin är att vandra runt i parken för att ta en titt på alla utplacerade verk.

och kontaktar regionen för att få vara med i förhandlingarna innan de börjar planera för kommande plan. Ska man söka bidrag är det viktigt att tänka igenom vad man vill göra och vad man mäktar med. För att få medel måste man i de allra flesta fall bidra med en del själv, där gäller det att tänka på att den arbetsinsats man lägger in kan räknas om i pengar liksom de lokaler man har sin verksamhet i. Det är även bra att söka bidrag för projekt man vill genomföra tillsammans med andra då samarbete med andra aktörer ofta är ett av villkoren för att få bidrag. De som kan söka regionala bidrag är organisationer och föreningar som enskilda konstföreningar. De ska inte vara vinstdrivande men någon gång kan bidragen vända sig till företagare inom den kreativa näringen.

De regionala bidrag som distrikten kan söka är

- [verksamhetsstöd](#) som är det bidrag som kan användas till lite lön
- [kulturstrategiskt utvecklingsstöd](#) om man vill arbeta kulturstrategiskt med många aktörer
- [produktions-/arrangemangsbidrag](#) för utställningsproduktioner. Då kan konstföreningar samarbeta i distriktets namn. På så sätt blir det många aktörer.

Därefter fick vi exempel på projekt man kan driva med produktions-/arrangemangsbidrag. Dessa var

- *aktiviteter för barn och unga* Ett tips är att man som distrikt förankrar hos konstföreningar för att se om det finns ett intresse. Konstföreningarna kan då stötta att ta in en konstnär så att man har några konstnärsnamn i sin ansökan
- *integrationsprojekt*
- *bidrag för digitalisering* Då kan även flera distrikt gå ihop. När man är flera distrikt kan man även söka från olika regioner. Det finns ett stort intresse från regeringen att stötta digitalisering av kultur. Det kan handla om digitala strukturer för kommunikation, audioguider, ...
- *konstvandring*
- *internationell residensutveckling* IASPIS projekt kan till exempel bjuda på föreläsningar. Då kan konstföreningarna stötta dem genom att bjuda in dem. På så sätt kan distrikten bli en part i andras projekt.

[Ett annat utplacerat verk i Konstepidemins park.](#)

Det går inte att söka för hela kostnader utan man måste också ha en annan finansiering. Denna finansiering behöver dock inte vara som pengar. Det kan vara arbetstid och lokalkostnader som räknas om till pengar. Det finns ofta också krav på att man ska ha kommuner som medfinansierare. Då kan man samarbeta med en institution. Då kan kommunernas arbetsinsats vara en medfinansiering. Ibland kan det stå ren finansiering. Då fungerar det inte att byta pengar mot arbetsinsatser.

För att få medel från en region måste man finnas med i kulturplanen. För att vara med i kulturplanen måste man vara mer än omnämnd. Då ska man också kunna lyfta att man är viktig för regionen. För att finnas med i kulturplanen behöver man bli

inbjuden att delta i processen när kulturplanen tas fram. Det kan vara besvärligt att ta reda på vem man ska tala med för att delta. Om regionen inte räcker ut handen måste man själv kontakta dem. Om man får kontakt med någon som är oengagerad måste man ringa någon annan. Det är viktigt att samarbeta med andra. Då behöver man dessutom inte dra allting själv. Genom att samarbeta med andra öppnar man upp för nya kontaktytor och nätverk. En orsak till att regionerna trycker på samarbete är för att de vill att nätverk ska vara öppna för alla – inte bara professionella.

Distrikt kan också samarbeta med konstkonsulenter eller Konstfrämjandet. Sveriges Konstföreningar är nybliven medlem i *Konstfrämjandet*. *Sensus*, i vilket Sveriges Konstföreningar också är medlem, vill samarbeta. Man måste lyfta luren och säga "vi vill ha er som samarbetspartner". Därefter bör man veta vad man förväntar sig av varandra. Det kan vara ett mindre samarbete som en del av ett projekt. En annan möjlighet är att samarbeta med events som *Bästa biennalen* i Skåne. Då kan man också ta del av deras fortbildning. Den kan också vara en länk till konstföreningar. Ibland kan man även ta del av utrop som *Open art* och *Konstens Vecka*. Sen så finns det enskilda konstnärer med vilka man kanske kan ha workshops. På mindre orter kan man samarbeta med näringslivet. Det kan vara lätt att glömma att man även kan samarbeta över kullurfält. Då kan t.ex. en musiker åka ut till konstföreningar.

De regionala kulturplanerna har prioriterade områden. Här är ett urval.

- Kultur i hela länet
- Samverkan mellan aktörer över konstområden
- Hög konstnärlig kvalitet
- Jämställdhet
- Kulturarv
- Integration och mångfald
- Barn och unga
- Internationell och interkulturell samverkan och utveckling (ex. residensprogram)
- Hållbar utveckling

Kulturrådets hemsida har länkar till regionernas kultursidor. Där hittar man information om deras kulturplaner och bidrag, www.kulturradet.se.

Tidigare betalade staten ut sina egna statliga bidrag. När man beslutade att bidragen skulle delas ut av regionerna och länsstyrelserna fanns *Bild och Form* inte med. Men nu ligger det ett förslag inne att det ska inkluderas vilket man tror kommer att gå igenom i år. Regionernas kulturplaner gäller för både statliga bidragen i samverkansmodellen och övriga regionala bidrag. Av de bidrag som är statliga är det inte många som distrikten kan söka. Utvecklingsbidrag kan man söka om man kan samverka med en regional kulturinstitution. Verksamhetsbidrag kan man inte söka. Men många aktiva konstföreningar söker och får Projektbidrag inom *Bild och Form* direkt från Kulturrådet. Däremot finns det andra regionala bidrag som distrikten kan söka de ser olika ut i varje enskilt län och varje distrikt måste därför själv gå in och se om det finns något som är möjligt för dem att söka.

Regeringens föreslår att *Bild och Form* ska in i samverkansmodellen och att främjaruppdraget för konst ska bort. Det sistnämnda innebär att konstkonsulenterna ska bort. Att bild- och formområdet ska in ger 30 miljoner mer till de 13 län som har samarbetat mest med varandra.

För att få bidrag måste de nationella kulturpolitiska målen uppfyllas. Kulturrådet har begränsat dem till tillgänglighet, barn och unga, jämställdhet, interkulturella relationer (mångfald) och HBTQ.

Sveriges konstföreningar har gått med i *Ideell Kulturallians* som är ett nätverk för kulturlivets ideella organisationer. *Ideell Kulturallians* driver ett projekt som heter KICK. Genom att samarbeta med *Ideell Kulturallians* kan man som distrikt få information och inbjudningar till regionernas förberedelsearbete inför kulturplanen.

Greta Burman inledde den andra konferensdagen med tio minuters information. Vi uppmuntrades att använda kansliet mer och att komma ihåg att ideella organisationer sällan har ett så pass väl bemannat arbetande kansli. Därefter berättade projektkoordinator **Anthony Merjan** om kulturprojektet *Konsten att delta*. Projektet, som idag drivs med integrationsbidrag, startade som en förening i Norrköping. Då deltog konstnärer från olika länder. Efter 12 års arbete blev *Konsten att delta* en etableringsprocess med en plan för asylsökande som har fått uppehållstillstånd i Sverige. *Konsten att delta* drivs av KRO. Projektets ägare är *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd, KLYS*. Fler organisationer och föreningar som Sveriges Konstföreningar och Svenska PostkodStiftelsen deltar i projektet.

Arbetet går till som så att *Konsten att Delta* lokaliserar och bjuder in nyanlända konstnärer att träffa en lokalkonstnär som jobbar på ett liknande sätt. Därefter blir det som det blir. En del har genomfört konstprojekt ihop., andra har kanske bara druckit kaffe ihop. *Konsten att delta* genomför evenemang och ger kurser som t.ex. hur man söker bidrag. Den svåraste utmaningen är att lokalisera utlandsfödda nyanlända konstnärer. De flesta lokaliserar genom privata nätverk där "någon känner någon". En annan utmaning är språket. Att hitta stabila bidrag är också svårt. Därför har arbetsmarknads-departementet fått ta över projektet.

Konsten att Deltas mål.

I flertalet studier lyfts det fram att kultursektorn är starkt segregerad. Vi vet att utlandsfödda bild och formskapare är en ofta förbisedd grupp. *Konsten att delta: bild och form* vill ändra på detta och bidra till ömsesidiga utbyten av kunskaper, nätverk och traditioner mellan människor med olika bakgrund. Projektet är en plattform för samverkan mellan bild och formskapare, institutioner, organisationer, föreningar m.fl.

En bild från presentationen *Konsten att Delta*.

Projektet har hittills 84 nyanlända/utrikesfödda konstnärer. Vinsten är ökad samverkan, nätverkande, synlighet, inkludering och kompetens. Det har skrivits ett 10-tals artiklar om projektet och en bok. Nu börjar gallerier och konstföreningar att fråga efter projektets utlandsfödda konstnärer! 12 regioner har visat intresse för *Konsten att Delta*. Från Sveriges Konstföreningar har 20 konstföreningar haft möjlighet att möta och ställa ut nyanlända och utlandsfödda konstnärer. Sveriges Konstföreningar har då kallat samarbetsprojektet för *Konsten att mötas*.

Projektet avslutas i december 2018. Då ska de inblandade konstföreningarna ha studiecirkelar. Fler konstföreningar förväntas delta.

Därefter informerade även **Caroline Lund**, verksamhetsutvecklare för Sveriges Konstföreningar om förbundets nästa tema, *Ung Konst*. Ett syfte med temat är att nå en ung publikgrupp som kanske inte brukar titta på konst. *Ung Konst* kan också innebära konst skapad av unga konstnärer, nyproducerad konst, konst som är arrangerad/curerad av unga och konst som riktar sig till en ung målgrupp. Även om det är ett nytt tema betyder det inte att äldre teman dör ut. Information om de två senaste *Mångfald* och *Konst i arbete* finns kvar på hemsidan. Förbundet kommer att göra en hel del inom temat *Ung Konst*. Det kommer till exempel att lånas ut en utställning med 8 konstnärer/konsthantverkare; *Ung. konst – 1 kubik konsthantverk*. Om man vill låna utställningen ska man kontakta Mathias på kansliet.

Det har även lämnats in en ansökan till Allmänna Arvsfonden för ett treårigt projekt, *Ung i konstförening*. Till detta projekt har Sveriges Konstföreningar satt samman ett innehållsråd som består av styrelsen i *Galleri Pictura* i Lund, *Skånes konstförening* i Malmö, *Galleri Syster/Lillasyster* i Luleå och *Unga på landsbygden* (som inte är medlemmar i Sveriges Konstföreningar), samt *Sensus*, *konstkonsulenterna* och *Konstfrämjandet*. Tanken är att aktörerna från konstföreningarna ska bli anställda i projektet. Som anställda ska de ta fram kampanjer för hur vi kan nå fram till de unga. Projektets andra år blir ett utbildningsår med kurser om t ex hur man skriver om konst som konstkritik, arrangerar/curerar konst och kan få upp ett intresse på landsbygden. Under det tredje året kommer det att delas ut medel för att stötta ungas initiativ. Sveriges Konstföreningar hoppas på att det blir ett initiativ i varje distrikt.

Sveriges Konstföreningar kommer också att uppmuntra att det blir fler anslutna konstföreningar på förskolor och fritids. Idag finns det bara två. Ett helt annat tips från Greta är att kansliet lånar ut en vandringsutställning med videoverk som tagits fram i samarbete med *Norske Billedkunstnerer* i samband med deras statliga höstutställning.

Kaffepauser kan också vara en källa till intressanta samtal. Vid en av dessa diskuterades att distrikten inte sällan har ett avstånd till de medlemmar som inte tycker att samtidskonst är så lätt och attraktivt. Därför är konstfortbildning viktigt, men även med ett öga mot konsthistorien.

TIPS TILL VÅRA ANSLUTNA KONSTFÖRENINGAR

Om Bildupphovsrätt

- Konstföreningar sluter ett avtal direkt med Bildupphovsrätt.
- Kostnaden baseras på antal medlemmar, t.ex. 200 medlemmar blir 1500 kr/år
- Avtalet gäller även för sociala medier som Facebook, Instagram, Twitter etc.
- Konstföreningar redovisar direkt till Bildupphovsrätt.

läs mer på www.bildupphovsratt.se

Vad gäller för lotterier hos konstföreningar?

- Arbetsplatskonstföreningar är undantagna från lotterilagen och behöver inget tillstånd.
- Föreningar med färre än 150 medlemmar behöver inte söka tillstånd.
- Föreningar med 150 medlemmar eller fler måste alltid söka tillstånd från kommunen. Detta gäller även om färre än 150 medlemmar dyker upp.
- Lotteriet ska vara för en sluten grupp med inbördes gemenskap.
- Lotteriets värde ska vara minst 35 % och högst 50 % av insatsen/medlemsavgiften.

En ny EU-förordning, dataskyddsförordningen, börjar gälla 25 maj 2018

General Data Protection Regulation, GDPR, kommer då att

- ersätta den svenska PUL (Personuppgiftslagen)
- gälla i alla EU-länder
- gälla alla som behandlar personuppgifter
- stärka användarnas integritet och hur de ska kunna ta del av vilka uppgifter och hur de behandlas av olika företag och organisationer
- ställa högre krav på den som registrerar uppgifter.

Det blir nya krav på föreningar med register. Grundtanken är att föreningar ska samla in så lite uppgifter som möjligt. Ett tips är att föreningar börjar med att inventera och dokumentera sin registerverksamhet genom frågor som

- Vilka uppgifter samlar vi in?
- Hur samlar vi in dem?
- Behövs uppgifterna, kan vi motivera insamlandet?
- Till vem lämnas uppgifterna ut?
- Finns det uppgifter om barn i registret? Barn under 16 år ska nämligen ha målsmans samtycke.

Varje förening bör ha en person som är ansvarig för dataskyddsfrågor.

Den registrerades rättigheter är att

- få tillgång till sina personuppgifter (registerutdrag är kostnadsfria)
- få felaktiga uppgifter rättade
- få sina personuppgifter raderade
- kunna invända mot att uppgifter används i direktmarknadsföring
- kunna invända mot att uppgifter används för automatiserat beslutsfattande och profilering
- kunna flytta personuppgifter (dataportabilitet)
- få tydlig information om att uppgifterna samlas in, i vilket syfte de används och vilka rättigheter man har.